

คู่มือภาพประวัติตัวแลกเงินตราประเทศจีน  
ก่อนศตวรรษที่ 16 – ศตวรรษที่ 20  
พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

คำนำ

ตัว (วัตถุ) แลกเงินตรา จากสังคมโลก ยามเมื่อเศรษฐกิจของมนุษย์เติบโตขึ้น ตามปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ ท่านบุรุษอาวุโสคอมมิวนิสต์ มาร์ค กล่าวว่า :

จีนใช้ (วัตถุ) แลกเงินตรา มีประวัติเกือบ 4,000 ปี มาแล้ว ก่อนใช้ตัว (วัตถุ) แลกเงินตรา เขาใช้สิ่งของแลกเปลี่ยนของด้วยกัน

ในเมื่อสมัย 西周 ช่วงระหว่างก่อนปีมีนีกัก 3964 ปี เขาใช้ เบี้ย หอย แทนตัว (วัตถุ) แลกเงินตราใช้กันอย่างแพร่หลายตามเศรษฐกิจเติบโต แต่ก็ยังไม่พ้นจากสิ่งของแลกเปลี่ยนของ แต่สุดท้ายก็มีวัตถุแผ่นทองคำเกิดขึ้นมาใช้แทนเงินเป็นครั้งแรก แต่ก็มีปัญหา เช่นทองคำนั้นไม่มีมาตรฐานเป็นเครื่องวัดเวลาใช้ก็ต้องชั่งน้ำหนักและคู่มือของทองคำนั้น ถึงจะตกลงแลกเปลี่ยน มีชื่อเรียกว่า “เงินตราน้ำหนักทองคำ” ต่อมาถึงสมัย 春秋 戦国 จินกัก (เมืองชายแดน) ก่อนปีมีนีกัก 2341 ใช้เงิน ทอง ทองเหลือง และเหล็กแร่ธาตุ กษาปณ์แทนตัว (วัตถุ) แลกเงิน ใช้กันอย่างกว้างขวาง

ในเมื่อ 秦始皇 (พระเจ้าเงิน) ก่อนปีมีนีกัก 2314 ปี ปราบปราม 6 เมืองเรียบร้อยแล้ว ก็พัฒนาเงินกษาปณ์เหรียญ 4 รู เหรียญหนัก 2 สลึงครึ่งมาใช้เป็นมาตรฐานทั่วประเทศจีนจนถึงปลายรัฐสมัย 秦 ยาวนานถึง 2100 ปี (西汉 ไซอัน) ก่อน มีนีกัก 2117 ปี ยังใช้เหรียญเล็ก กษาปณ์ มาใช้แทนเงิน แต่ใช้กันในวงแคบไม่กว้างนัก จีนใช้แร่ธาตุแบบนี้มานานแล้ว แต่ใช้เฉพาะจำนวนเงินรายใหญ่ หรือเพื่อเก็บกักคุณและสะสมเท่านั้น

จีนใช้กระดาษพิมพ์ธนบัตรแทน (วัตถุ) แลกเงินตรา ตั้งแต่สมัยรัฐบาล “ซ่ง” ธนบัตรที่ใช้นั้นเรียกว่า (交子 เกาจื่อ) ต่อมารัฐบาล (元 กิม) (元 หยวน) (明 หมิง) (清 เซิง) ทั้ง 4 สมัยรัฐบาลพิมพ์ธนบัตรกระดาษใช้กัน

สมัยก่อนนักปกครองฉวยโอกาสใช้อำนาจพิมพ์ธนบัตรใช้ ขูดรีดประชาชน เหมือนสมัยนี้ ต่างชาติใช้สิทธิกฎหมายพิมพ์ธนบัตรใช้ขูดรีดทรัพย์สินของเรา คอมมิวนิสต์จีนปฏิบัติปลดปล่อยจีนสำเร็จ การปกครองแล้ว ในปี 1955 สั่งธนาคารชาติ พิมพ์ธนบัตรและเหรียญต่าง ๆ ชนิดเกือบพันกว่าชนิดใช้ทั่วประเทศเป็นมาตรฐานเดียวกัน (ในระยะร้อยกว่าปีที่แล้ว) ปัจจุบันเป็นที่เชื่อถือของนานาประเทศมาก

คู่มือภาพประวัติ (วัตถุ) แลกเงินตราประเทศจีนเล่มนี้ เป็นส่วนหนึ่งเท่านั้น ใช้สำหรับศึกษาเท่านั้น มิใช่จำหน่าย เรารวบรวมภาพตัวแลกเงินวัตถุโบราณของจีน หลายสมัย รูปภาพพันกว่าชิ้น นอกจากนั้นได้เห็นประวัติ (วัตถุ) แลกเงินของจีน เดิบ โตเป็นลำดับ แต่ละภาพคงมีข้อบกพร่อง ปัญหาไม่มากนักน้อยฉะนั้นขอให้ผู้รู้ชี้แนะด้วย จะขอบพระคุณยิ่ง

## เปลือกหอยและแร่ธาตุกลายเป็นวัตถุแทนตัวแลกเงินตรา

|                                                                                     |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----|
| จีนใช้เปลือกหอยแทนตัว (วัตถุ) แลกเงินตรา เป็นเวลาช้านานมาแล้ว                       | 1  |
| สมัย (西) 周 ไซจิ๋ว 戰國 จินก๊ก ก่อนปี มินก๊ก (3694 ปี) ใช้วัตถุแทนตัวแลกเงินตรา        | 2  |
| พระเจ้าเฉิน (秦始皇) เมื่อปราบปราม 6 เมืองเรียบร้อยแล้วก็ใช้ตัว (วัตถุ) แลกเงินตรา     | 8  |
| สมัย (西) 漢 ไซฮั่น ใช้ทองเหลือง กษาปณ์ เป็นวัตถุแทนตัวแลกเงินตรา                     | 9  |
| (三) 國 สามก๊ก 兩 晉 2 จุน ใช้ทองเหลือง กษาปณ์ เป็นวัตถุแทน (วัตถุ) แลกเงินตรา          | 12 |
| (隋 唐 五代 + 國) นุยถางและ 10 เมือง ใช้ทองเหลือง กษาปณ์ เป็นวัตถุแทนตัวแลกเงิน          | 14 |
| รัฐบาล ชุง 宋代                                                                       | 16 |
| รัฐบาล หลิว ไซ เซ่ กิม 4 เมือง (遼 西 夏 金) ใช้ทองเหลือง กษาปณ์ เป็นวัตถุแทนตัวแลกเงิน | 22 |
| รัฐบาล หงวน เหม้ง (元 朝) ใช้ทองเหลือง กษาปณ์ เป็นวัตถุแทนตัวแลกเงิน                  | 24 |
| รัฐบาล เซ็ง (清 代) ใช้ทองเหลือง กษาปณ์ เป็นวัตถุแทนตัวแลกเงิน                        | 26 |
| กระบวนการปฏิวัติชาวนา (農民起義軍)                                                       | 28 |
| กษาปณ์ เหรียญ ทองเหลือง ระบบใหม่ ใช้แทน                                             | 30 |
| กษาปณ์ เหรียญเงิน                                                                   | 35 |
| กษาปณ์ เหรียญทอง                                                                    | 47 |
| พิมพ์ธนบัตรกระดาษ                                                                   |    |
| ธนบัตรแลกเงินสมัย ชุง (交子 เกาจื่อ)                                                  | 49 |
| ธนบัตรแลกเงินสมัย กิม (交鈔 เกาซ่าว)                                                  | 50 |
| ธนบัตรแลกเงินสมัย หงวน (寶鈔 ป่อชาว)                                                  | 51 |
| ธนบัตรแลกเงินสมัย เซ็ง (寶鈔 ป่อชาว)                                                  | 52 |
| ธนบัตรแลกเงิน ร้านค้าเงินเอกชน                                                      | 53 |
| ธนบัตรแลกเงินสมัย เหม้ง (寶鈔 ป่อชาว)                                                 | 55 |
| ธนบัตรแลกเงินพระคลัง                                                                | 55 |
| ธนบัตรแลกเงิน รัฐและเอกชนรวมทุน                                                     | 58 |
| ร้านค้ารับแลกเปลี่ยนเงินธนาคาร                                                      | 66 |

|                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------|-----|
| กระบวนการปฏิวัติล้มรัฐบาล เซ็ง แมนจู ในปี ค.ศ. 1911 หรือ พ.ศ. 2454 | 73  |
| มินก๊ก จีนเก่าและ ยังคุมอำนาจทางจีนเหนือ ค.ศ. 1912 หรือ พ.ศ. 2455  | 79  |
| ธนบัตรของธนาคารกลาง                                                | 79  |
| ธนบัตรของธนาคารพาณิชย์และธนบัตรพิเศษ                               | 85  |
| ธนบัตรทหาร                                                         | 92  |
| ธนบัตรของร้านค้าแลกเปลี่ยนเงินท้องถิ่น มณฑลทุกภาค                  | 96  |
| ธนบัตรรัฐบาลก๊กมินตั๋ง ( 國民黨 )                                     | 129 |
| ธนบัตรแลกเงินได้ตามกฎหมาย ( 法幣 ฟาไป๋)                              | 129 |
| ธนบัตรแลกเงิน กวนกิม ( 圓金 )                                        | 132 |
| ธนบัตรแลกเงิน ทองคำ ( 金元券 )                                        | 133 |
| ธนบัตรแลกเงินใช้ในตะวันออก 9 มณฑล                                  | 134 |
| เพิ่มเติม                                                          |     |
| ธนบัตรรัฐบาลหุ่นจีนสมัยญี่ปุ่นยึดครอง                              | 135 |
| ธนบัตรธนาคารรวมทุนต่างประเทศ                                       | 138 |
| ธนบัตรพิมพ์ในจีนของต่างประเทศ                                      | 141 |
| ธนบัตรรัฐบาลจีนใหม่ ธนาคารสาธารณรัฐจีนประชาชน                      |     |
| ธนบัตรสมัยศึกปราบปรามจีนเหนือ                                      | 147 |
| สมัยปลดแอกท้องถิ่นใช้ธนบัตรกระดาษและธนบัตรผ้า                      | 150 |
| สมัยปลดแอกท้องถิ่นใช้เหรียญเงินและเหรียญทองเหลือง                  | 170 |
| สมัยสงครามปลดแอก ใช้ (วัตถุ) แลกเงินตรา                            | 184 |
| ธนบัตรธนาคารสาธารณรัฐประชาชนจีน                                    | 189 |
| ธนบัตรใช้สำหรับ “ที่ระลึก”                                         | 200 |

佛註:

หมายเหตุ

西漢  
戰國  
秦始皇  
兩漢  
隋唐五代十國  
南北朝  
農民起義  
辛亥革命  
民國  
中華人民共和國  
交子 交鈔 寶鈔 官票  
(เกาจื่อ, เกาขาว, ป่อขาว, จินป่าว)

|                     |                        |
|---------------------|------------------------|
| ไซอัน               | ก่อนปี มินกั๊ก 3694 ปี |
| จินกั๊ก             | ก่อนปี มินกั๊ก 2314 ปี |
| พระเจ้าเจิน         | ก่อนปี มินกั๊ก 2157 ปี |
| 2 อัน               | ก่อนปี มินกั๊ก 2117 ปี |
| นุยตาง 10 รัฐ       | ก่อนปี มินกั๊ก 1327 ปี |
| จินใต้จินเหนือ      | ก่อนปี มินกั๊ก 1492 ปี |
| ปฎิวัติชาวนา        | ก่อนปี มินกั๊ก 9 ปี    |
| ปฎิวัติล้มรัฐแมนจู  | ในปี ค.ศ. 1911         |
| มินกั๊ก             | ในปี ค.ศ. 1949         |
| สาธารณรัฐประชาชนจีน | ในปี ค.ศ. 19           |
| เป็นชื่อเงินโบราณ   |                        |

รายการหมายเหตุนี้คงมีข้อผิดพลาดไม่มากก็น้อย ขอให้ผู้ช่วยชี้แนะด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง  
บรรจงศักดิ์ เขียงวิสวฤ  
30 พฤษภาคม 47